

บทคัดย่อ

หลักการพิจารณาคดีต่อหน้าจำเลยเป็นหลักการที่ได้รับการพิจารณาจากการดำเนินคดีระบบกล่าวหา (Accusatorial System) ซึ่งในระบบดังกล่าว ได้มีการยกฐานะของผู้ถูกกล่าวหา จากเดิมเป็นกรรมในคดี ให้กลายเป็นประธานในคดี เพื่อให้ผู้ที่ถูกกล่าวหา มีสิทธิในการต่อสู้คดีและแก้ข้อกล่าวหาได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้หลักการพิจารณาคดีต่อหน้าจำเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินการพิจารณา เป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่คู่ความทั้งสองฝ่าย และจะมีผลให้การพิจารณาและพิพากษาของศาลเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

หลักการพิจารณาต่อหน้าจำเลย เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในระดับสากล โดยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948 กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 และอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งสภายุโรป ค.ศ.1950 ได้ยอมรับหลักการดังกล่าว นอกจากนั้นกฎหมายของหลายประเทศ เช่นอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมนีและประเทศไทยก็ยอมรับหลักการพิจารณาต่อหน้าจำเลยเช่นกัน

อย่างไรก็ดีแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้การพิจารณาคดีอาญาต่อหน้าจำเลย แต่ก็อาจมีบางกรณี ที่กฎหมายกำหนดเป็นข้อยกเว้น เพื่อให้สามารถพิจารณาลับหลังจำเลยหรือไม่มีตัวจำเลย อยู่ร่วมในขณะที่พิจารณาคดีได้ แต่ทั้งนี้ข้อยกเว้นดังกล่าวจะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้ อย่างชัดเจน เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อสิทธิที่เลยพึงจะมีในกระบวนการพิจารณา การพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในที่นี้ หมายถึงการพิจารณาคดี โดยไม่มีตัวจำเลยเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาของศาล ซึ่งหลักการดังกล่าวได้รับการพัฒนามาจากการดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน (Inquisitorial System) เพราะในบางกรณีผู้เสียหายและจำเลย อาจไม่มีสิทธิเผชิญหน้ากัน

การพิจารณาคดีลับหลังจำเลยอันเป็นข้อยกเว้นนั้น ในกฎหมายของแต่ละประเทศจะกำหนดเงื่อนไขไว้แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของจำเลยกับการลงโทษจำเลยเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในเชิงอาชญวิทยานั้นว่า จะมีสัดส่วนที่สามารถไปด้วยกันได้โดยไม่กระทบสิทธิของจำเลยหรือกระทบสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดีให้น้อยที่สุดได้อย่างไร

ในกฎหมายไทยนั้นได้กำหนดข้อยกเว้น ที่ทำให้ศาลสามารถพิจารณาลับหลังจำเลย ซึ่งข้อยกเว้นดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการพิจารณาคดีและเป็นการ

อุดช่องว่างของกฎหมาย ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากการกระทำของจำเลย หรือเหตุอันมิอาจคาดหมาย เพื่อให้กระบวนการพิจารณาดำเนินต่อไปได้

นอกจากนี้ในกฎหมายไทย ยังมีกรณีที่ตัวของจำเลยสามารถที่จะมีสิทธิเลือกที่จะไม่อยู่ร่วมในขณะที่พิจารณาคดีได้ โดยต้องให้ศาลมีดุลพินิจ ในเรื่องดังกล่าวว่าสมควรที่จะพิจารณาคดีลับหลังจำเลยหรือไม่ โดยศาลควรชั่งน้ำหนักซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคุ้มครองสิทธิของผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับคดี ซึ่งได้แก่ สิทธิของโจทก์หรือผู้เสียหาย สิทธิของจำเลย สิทธิของสาธารณชน โดยหากศาลเห็นว่าการพิจารณาลับหลังจำเลยจะมีประโยชน์มากกว่าหรือเกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อย กรณีเช่นนี้ศาลก็สามารถอนุญาตให้พิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้

เมื่อศาลอนุญาตให้มีการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยแล้ว ผลที่ตามมาคือ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่สืบพยานไประหว่างที่จำเลยไม่อยู่นั้น จะรับฟังได้มากน้อยเพียงใด กรณีดังกล่าวกฎหมายได้บัญญัติไว้ในหลายกรณีคือ ไม่สามารถรับฟังพยานดังกล่าวเป็นผลร้ายแก่จำเลยที่เสียสิทธิในการต่อสู้คดีได้เลย หรืออาจรับฟังลงโทษจำเลยได้ หรือรับฟังพยานหลักฐานในฐานะของพยานประกอบการพิจารณาอื่นๆ ได้ แล้วแต่ข้อเท็จจริงแต่ละกรณีไป ซึ่งต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมแก่คู่ความทั้งสองฝ่ายด้วยเช่นกัน

ABSTRACT

A principle of proceedings with the presence of a defendant is a principle which is considered by Accusatorial System. The said system has changed the status of the accused from being an object of the case to a subject in order that the accused shall have a rights to fully defend the case and to justify a charge. In addition, the principle of the proceedings with the presence of the defendant aims to consider the case for both parties fairly. As a result, considerations and sentence of a court shall be impartial.

The principle of the proceedings with the presence of the defendant is a principle generally accepted in international society. The Declaration of Human Rights of 1948, International Covenant on Civil and Political Rights of 1966, and European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 1950 have accepted the abovementioned principle. Moreover, the laws in several countries, e.g. England, United States, France, Germany, and Thailand, have also accepted the principle of the proceedings with the presence of the defendant.

Although the law has stipulated that the proceedings in the criminal case shall be taken in the presence of the defendant, the law has stipulated such proceedings with exception in order in some cases, the consideration with the absence of the defendant or without the defendant during the case proceedings can be conducted. However, the said exception shall be clearly prescribed by the law because it may affect the rights of the defendant to which is entitled. In this regard, the proceeding in the absence of the defendant means the proceeding without the defendant participating in the proceedings of a court. The said principle is developed from the criminal proceedings of Inquisitorial System because, in some cases, an injured person and a defendant may not have the rights to confront to each other.

The proceeding with the absence of the defendant that is an exception in the law of each country shall determine the conditions differently.

This depends on the government policy on protection of the defendant's freedom and punishment of the defendant for public benefit. The view of criminology doubted on how the proportion can be associated without affecting the rights of the defendant or least affecting the rights to defend in the case.

In Thai law, the exception is stipulated in order the court can consider with the absence of the defendant. The purpose of the mentioned exception is for convenience and speed in proceedings as well as for filling the space of law which may occur from the action of the defendant or any unexpected event in order to continue the proceedings.

In addition, in Thai law, there is a case that the defendant is entitled to choose not participating in the proceedings. The court is requested to consider whether the mentioned case should be tried in the absence of the defendant or not. The court should weigh based on the fundament of the rights protection of person of interest in the case which is the rights of the plaintiff or injured person, the rights of the defendant, and the rights of the public. If the court considers that the proceedings with the absence of the defendant shall be more beneficial or slightly affect the rights of the relevant persons, the court enables to allow for the proceedings with the absence of the defendant.

After the court allows for the proceeding with the absence of the defendant, the consequence is how much the fact and evidence which takes the evidence during the absence of the defendant are admitted. The law is stipulated for several cases which are unable to admit the said evidence which is a trouble for the defendant who shall lose the rights to defend in the case, or, able to admit for punishment of the defendant, or, able to admit the evidence as other supplementary evidence, as the case may be. However, the proceedings shall be conducted with impartiality and fairness to both parties.